

*Писаренко Марина Олександрівна,
аспірантка кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

РОЛЬ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Одним з напрямків розвитку незалежної України є формування власної економічної політики, що стало можливим в тому числі внаслідок переходу до саморегульованої ринкової економіки та розбудови місцевого самоврядування, зокрема, це: перехід від монополії державної власності до багатоманітності форм власності та видів господарювання; інвестиційна перебудова в напрямі децентралізації, зменшення питомої ваги державних інвестицій та розширення ринкових джерел капіталовкладень. Нині зазначені напрямки є достатньо актуальними, а тому потребують більш пильної уваги з боку теорії та практики застосування. Особливості виникають і в умовах активного переходу на цифрові технології та застосування їх у всіх сферах нашого життя.

Враховуючи те, що матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування, зокрема, є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, комунальна власність посідає провідне місце в структурі матеріальної та фінансової основ місцевого самоврядування. Право комунальної власності законодавцем визначається, як право територіальної громади володіти, доцільно, економічно, ефективно користуватися і розпоряджатися на свій розсуд і в своїх інтересах майном, що належить їй, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування [1].

Значущість комунальної власності підсилюється й тим, що даний вид публічної власності має велике соціальне призначення та мету задовольнити публічний інтерес. На відміну від державної власності, комунальна власність за своєю сутністю є матеріальною основою місцевого самоврядування, без якої функціонування муніципальної влади є неможливим.

Майно комунальної власності громади може використовувати для підтримання життєдіяльності міста, селища чи села. Комунальна форма власності, наприклад, на нерухоме майно та землю, дозволяє органам місцевого самоврядування мати додаткові джерела доходів. Загалом, комунальна власність виражає суспільні, економічні, політичні та

територіальні інтереси. Матеріальні та фінансові ресурси, які перебувають у комунальній власності, є надбанням територіальної громади [2].

Суб'єктами права комунальної власності є територіальні громади первинного рівня (тобто жителі сіл, селищ, міст), територіальні громади вторинного рівня (жителі районів, областей), а також органи місцевого самоврядування, що здійснюють права комунальної власності від імені територіальної громади – представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. [1]

Територіальні громади та об'єднані територіальні громади мають право набувати у власність майно, тобто підстави набуття права комунальної власності визначають матеріальну основу територіальної громади – юридичної особи – власника.

Об'єктами права комунальної власності є майно, у тому числі грошові кошти, яке належить територіальній громаді. Підставою для набуття права комунальної власності є передача майна територіальним громадам безоплатно державою, іншими суб'єктами права власності, а також майнових прав, створення, придбання майна органами місцевого самоврядування в законодавчо встановленому порядку.

Перелік об'єктів права державної власності, які можуть бути передані у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах або у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, а також перелік об'єктів, які не можуть бути передані – чітко визначені законодавцем [3].

Органи місцевого самоврядування є активними суб'єктами господарювання, а ведення господарської діяльності місцевим самоврядуванням має відповідати місцевим потребам та бути спрямованим на розвиток територіальних громад, гарантування ефективності функціонування комунальної інфраструктури. А комунальна власність, в свою чергу, є матеріальною основою для добробуту територіальних громад в умовах розвитку регіонів в Україні.

Діючі нормативно-правові акти, які регулюють відносини власності територіальних громад, враховують європейський досвід щодо управління комунальною власністю. Особливого значення має визначення поняття комунальної власності як самостійного виду власності, визнання територіальних громад власниками комунального майна тощо.

Разом з тим, в умовах інформатизації суспільства, активного впровадження цифрових технологій в наше життя, виникає необхідність перегляду та систематизації норм, що забезпечують регулювання питань

набуття, використання й управління комунальною власністю, врахування особливостей, які мають місце при використанні інформаційних технологій та вчинення певних правових дій суб'єктами цивільних правовідносин на відстані, забезпечення законності та захисту прав за умови їх порушення тощо.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
2. Глинська О. В. Територіальна громада як суб'єкт права комунальної власності. *Форум права*. 2012. № 2. С. 120-125.
3. Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності: Закон України від 03.03.1998 р. № 147. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/147/98-вр>

*Плюшко Дмитро Сергійович,
аспірант кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЩОДО АНАЛІЗУ ДОСВІДУ КРАЇН ЄС З ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАСЛІДКІВ ПРИПИНЕННЯ ШЛЮБУ МІЖ ЧОЛОВІКОМ І ЖІНКОЮ, ЯКІ Є ГРОМАДЯНАМИ РІЗНИХ КРАЇН

Подружжя, яке вважає, що шлюбні відносини слід припинити має право розірвати шлюб. Коли подружжя приймають рішення розірвати шлюбні правовідносини, вони, як правило, порушують справу в суді. На території ЄС непоодинокі випадки, коли чоловік і жінка, бажаючи розірвати шлюб, є громадянами різних країн ЄС, або проживали в різних країнах ЄС. У більшості європейських країн поряд з інститутом розлучення існує інститут сепарації, який часто передуює розлученню. Роздільне проживання не припиняє шлюб, але припиняє зобов'язання жити разом і тягне за собою розділ майна подружжя. Національне законодавство різних країн по різному визначає процедуру розірвання шлюбів, що породжує правову невизначеність у осіб, які перебувають в транскордонних союзах, обмежує їх волю при укладанні угод.

В сучасності в країнах ЄС сімейне право дозволяє міжнародним парам заздалегідь знати, який закон буде застосовуватися до їх розлучення. це збільшить гнучкість і автономію, надавши подружжю можливість вибрати який можна застосовувати закон. Більше автономії для подружжя забезпечить сильний стимул заздалегідь розібратися з наслідками можливого розвалу шлюбів і заохочувати дружні розлучення, які мають вирішальне значення,